

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-323/23-C

Název	Základní škola, Vodňany, nám. 5. května 104
Sídlo	nám. 5. května 104, 389 01 Vodňany
E-mail	zs-5kvetna@vodnany.cz
IČO	70520208
Identifikátor	600022617
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Šárka Piklová
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	nám. 5. května 104, 389 01 Vodňany
Inspekční činnost na místě	21. 3. 2023 – 23. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola, Vodňany, nám. 5. května 104 (dále „škola“) vzdělává žáky s různými stupni mentálního postižení, autismem a souběžným postižením více vadami. Ke dni inspekce navštěvovalo základní školu 16 žáků ve dvou třídách a základní školu speciální 11 žáků ve dvou třídách. Všechny třídy jsou složeny ze žáků více ročníků. Do školní družiny bylo přihlášeno 10 účastníků v jednom oddělení.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vychází ve své činnosti z aktualizované strategie dalšího rozvoje školy, která reaguje na specifické podmínky školy a při její tvorbě byli osloveni všichni aktéři vzdělávání. Při řízení uplatňuje ředitelka model úzké spolupráce se všemi zaměstnanci, který je vzhledem k velikosti školy a počtu zaměstnanců plně funkční. Kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy je plánovitá, hospitace monitorují úroveň pedagogického procesu a poskytují pedagogům potřebnou zpětnou vazbu o kvalitě jimi poskytované výchovy a vzdělávání. Ředitelka klade důraz na vzájemnou spolupráci pedagogů a podporuje jejich odborný růst v souladu s potřebami školy. Funkční systém předávání informací je založený na písemném či osobním kontaktu a zohledňuje potřeby všech aktérů vzdělávání.

Od poslední inspekční činnosti došlo k výrazným změnám v materiálních podmínkách vzdělávání. Ve spolupráci se zřizovatelem se podařilo snížit energetickou náročnost budovy. Umístění základní umělecké školy do budovy školy však negativně ovlivnilo prostorové podmínky pro vzdělávání. Zrušením kovodílny se zúžila možnost realizace pracovních činností, které by umožňovaly žákům osvojovat si potřebné praktické dovednosti. Rozšíření vzdělávacích prostor pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do patra budovy je omezené, neboť není zajištěn bezbariérový přístup. Tělocvična byla upravena na taneční sál, který ovšem nevyhovuje potřebám základní školy. Zrcadlová stěna s baletními tyčemi je pro výuku tělesné výchovy bezpečnostním rizikem a rovněž není vhodná jako vzdělávací prostředí pro některé žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro činnost školní družiny již není k dispozici samostatné zázemí, pestrost zájmových aktivit je limitována tím, že probíhají v kmenové třídě. Z uvedených důvodů zažádala škola o snížení kapacity, přestože došlo k navýšení počtu žáků i počtu tříd; účinnost rozhodnutí je nastavena od školního roku 2023/2024.

Na podporu aktivit posilujících kvalitu vzdělávání získává ředitelka školy další finanční zdroje především z řady projektů. Tyto finanční prostředky umožnily škole uspořádat projektové dny, zajistit doučování žáků ohrožených školním neúspěchem, financovat další vzdělávání pedagogických pracovníků či modernizovat digitální vybavení.

Součástí vzdělávání jsou také aktivity realizované ve spolupráci s vnějšími partnery. Společné akce s místní knihovnou podporují rozvoj čtenářské gramotnosti. Účast při aktivitách místních organizací a spolků se podílí na budování vztahu žáků k místu a regionu, kde žijí. Úzká spolupráce s místní střední školou napomáhá žákům při volbě jejich další vzdělávací a profesní dráhy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Organizace vzdělávání vychází ze specifik školy. Na základě potřeby podpůrných opatření žáků jsou třídy základní školy rozděleny na třídy vzdělávané podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření) a podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální.

Ve všech sledovaných hodinách převládala vstřícná pracovní atmosféra, nevyskytly se žádné náznaky nerespektujícího přístupu ze strany žáků nebo pedagogů. Vyučující kladli na žáky jasné a přiměřené požadavky, práce asistentek pedagoga byla plně funkční. Hospitované hodiny byly připravené, vzdělávací obsah byl účelně propojován s reálnými situacemi, které žáci znají z každodenního života. Výuka byla v různé míře podporována odpovídajícími názornými a demonstračními pomůckami, účelné využití audiovizuální techniky bylo zaznamenáno ojediněle. Malý počet žáků ve třídě či skupině umožňoval individuální přístup

a diferenciaci. Tento potenciál byl zpravidla využit na úrovni ročníků formou samostatné práce s pracovními listy, při níž si žáci ověřovali osvojení učiva a rozvíjeli čtení s porozuměním.

Z hlediska účinnosti použitých metod a forem práce byly sledované hodiny na rozdílné úrovni. V hodinách s převážujícími frontálními činnostmi doplňovanými samostatnou prací nebyl vždy vytvářen dostatečný prostor pro aktivní zapojení žáků do procesu učení a jejich vzájemnou komunikaci. Převaha aktivity na straně učitele snižovala možnosti rozvoje kritického myšlení žáků, jednotvárná výuka bez prvků problémového učení vedla u některých žáků ke snížení pozornosti, tím i efektivity učebního procesu. Správně načasované střídání aktivit a relaxačních činností bylo patrné především v základní škole speciální. K aktivnímu zapojení do nabízených činností byli žáci motivováni v hodinách výchov, při sledované výuce byla rozvíjena jejich kreativita i osvojování základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů potřebných v každodenním životě. U žáků s těžším stupněm postižení byly vzdělávací cíle, metody a formy práce vhodně přizpůsobeny jejich momentální psychické a fyzické kondici. Důraz byl kladen na porozumění aspektům běžného života a rozvoj základních čtenářských a matematických dovedností, většinou bylo vhodně využíváno jejich předchozích znalostí a dovedností. Řečová výchova jako důležitý prostředek pro rozvoj vzájemné komunikace žáků napomáhala následnému vytváření sociálních vztahů.

Průběžným hodnocením, které zpravidla poskytovalo jednotlivým žákům srozumitelnou zpětnou vazbu o jejich aktuálním výkonu, se snažili vyučující motivovat žáky k dalšímu učení. Sebehodnocení či vrstevnické hodnocení žáků nebylo téměř zaznamenáno. Procvičování učiva byl většinou věnován dostatek prostoru, v závěru hodin ovšem zpravidla nezbyval čas na zhodnocení průběhu výuky s ohledem na vlastní učení žáků.

Zájmové vzdělávání realizované formou školní družiny navazuje na vzdělávání základní. V průběhu hospitovaných činností uplatňovala vychovatelka směrem k účastníkům individuální přístup s ohledem na jejich momentální potřeby a vhodně střídala spontánní, relaxační i řízenou činnost. Rozvoj fyzické zdatnosti účastníků podporují také pravidelné vycházky a pohybové aktivity. Činnost školní družiny není zpoplatněna, tím je umožněno účastnit se zájmového vzdělávání všem zájemcům.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola průběžně zjišťuje vzdělávací výsledky žáků běžnými způsoby, využívá ústní zkoušení, didaktické testy. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáků vhodně volí mezi formami slovního hodnocení a hodnocení známkou. Prospěch a chování žáků škola pravidelně vyhodnocuje, v případě potřeby přijímá adekvátní opatření. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání prokazatelně informováni, v základní škole speciální získávají informace o pokroku žáka formou každodenního rozhovoru s pedagogem, v základní škole formou pravidelných záznamů v žákovské knížce, které reflektují vzdělávací posun a výsledky žáka v daném období. Škola rovněž vede žákovská portfolia, která mají spíše archivační charakter, jejich motivační potenciál zatím není příliš využit.

Škola se odpovědně zabývá prevencí rizikového chování. Úspěchy jsou zřetelné v oblasti chování žáků ve škole, realizované preventivní aktivity jsou dlouhodobě ověřené a efektivní. Žáci jsou důsledně vedeni k respektování nastavených pravidel. Případné problémy s chováním škola úspěšně řeší hned v počátcích. Naproti tomu problém vysokých absencí se pouze preventivními aktivitami zlepšit nedaří. Škola proto v oblasti pravidelné docházky žáků klade důraz na vzájemnou komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci, v případě

potřeby oslovuje orgán sociálně-právní ochrany dětí či ošetřující lékaře. Přesto je velké množství absence, zejména dlouhodobé, nejčastější příčinou školní neúspěšnosti žáků. Škola proto nabízí individuální konzultace, realizuje doučování, efektivita těchto aktivit je však různá.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Od poslední inspekční činnosti se navýšil počet žáků, byla otevřena další třída základní školy speciální.
- Do budovy školy byla přesunuta základní umělecká škola, došlo k omezení prostor, které může škola využívat.
- V důsledku změněných prostorových podmínek bylo zažádáno o zmenšení kapacity školy, platnost rozhodnutí je od školního roku 2023/2024.
- Proběhly stavební úpravy, které snižují energetickou náročnost budovy.

Silné stránky

- Činnost základní školy speciální významně podporuje rozvoj kvality života žáků a dosažitelnost jejich integrace do společnosti.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Ve výuce v základní škole nejsou v dostatečné míře využívány metody a formy aktivního učení, v závěru vyučovacích hodin zpravidla chybí zpětná vazba o naplňování aktuálních vzdělávacích cílů.
- Prostorové zázemí limituje výběr forem a metod v základním i zájmovém vzdělávání, rovněž omezuje další zvyšování počtu žáků a tříd.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy / školského zařízení

- Ve výuce v základní škole více využívat metody a formy aktivního učení k podpoře rozvoje klíčových kompetencí.
- Více se zaměřovat na další podstatné prvky formativního hodnocení, zejména sebehodnocení, vrstevnické hodnocení a práci s chybou.
- Důsledněji zařazovat do závěru hodin shrnutí učiva a zhodnocení hodiny vzhledem ke stanovenému cíli.
- Ve spolupráci se zřizovatelem usilovat o zkvalitnění prostorových podmínek tak, aby odpovídaly potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Odstranit bezpečnostní rizika v tělocvičně.
- Vyhledávat možnosti pro rozšíření spolupráce s externími partnery.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy, Vodňany, nám 5. května 104 ve znění ke dni 1. ledna 2023
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení k termínu inspekční činnosti

3. Rozhodnutí ve věci návrhu na zápis změny v rejstříku škol a školských zařízení vydané MŠMT dne 9. 3. 2023 s účinností od 1. 9. 2023, čj. MSMT-33017/2022-4 (snížení kapacity základní školy)
4. Jmenování do funkce ředitelky s účinností od 1. 10. 2018 vystavené hejtmankou Jihočeského kraje dne 20. 7. 2018 s čj. KUJCK 96838/2018
5. Školní vzdělávací program základní školy platný ve školním roce 2022/2023
6. Školní vzdělávací program pro obor základní škola speciální podle I. dílu RVP ZŠS platný ve školním roce 2022/2023
7. Školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální podle II. dílu RVP ZŠS platný ve školním roce 2022/2023
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu platný ve školním roce 2022/2023
9. Školní řád platný od 1. 9. 2020
10. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022
11. Organizační řád s účinností od 1. 5. 2021 včetně organizačního schématu
12. Strategický plán rozvoje školy na roky 2022-2025
13. Plán hospitační činnosti na školní rok 2022/2023
14. Třídní knihy pro školní rok 2021/2022 a 2022/2023
15. Třídní výkazy ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023
16. Přehled výchovně vzdělávací práce a další dokumentace školní družiny ve školním roce 2022/2023
17. Školní matrika vedená v listinné podobě
18. Správní rozhodnutí ředitelky školy
19. Zápisy z jednání pedagogické rady školní rok 2021/2022 a 2022/2023
20. Záznamy z hospitací školní rok 2021/2022 a 2022/2023
21. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2021/2022
22. Plán dalšího vzdělávání pedagogů 2022/2023
23. Dokumentace k výchovnému poradenství a prevenci rizikového chování
24. Ekonomická dokumentace školy za roky 2021 a 2022
25. Dokumentace týkající se oblasti BOZ včetně knih úrazů
26. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (doklady o dosažené odborné kvalifikaci a dalším vzdělávání)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Renata Pechoušková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Vlasta Kříčková, školní inspektorka

Bc. Jiřina Svobodová, kontrolní pracovnice

Mgr. Jana Novotná, odbornice v oboru
speciální pedagogika

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.